

Pluskwiaki różnoskrzydłe (*Heteroptera*) środkowego basenu Doliny Biebrzy

Bugs (*Heteroptera*) of the middle basin of the Biebrza River Valley

JERZY A. LIS¹, BARBARA LIS¹, JACEK GORCZYCA²

¹ Zakład Zoologii Ogólnej, Uniwersytet Opolski, ul. Oleska 22, 45-052 Opole

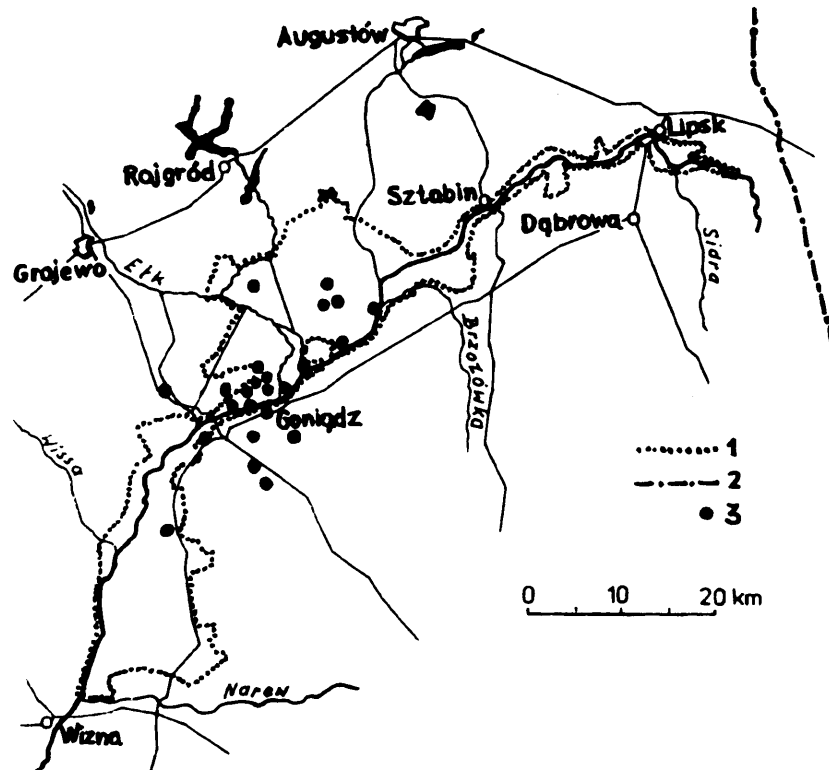
² Zakład Zoologii, Uniwersytet Śląski, ul. Bankowa 9, 40-007 Katowice

ABSTRACT. Data on 167 species of *Heteroptera* collected in the Biebrza River Valley (the best-preserved area of marshes and swamps in Central Europe) are presented. Out of them 25 are for the first time recorded from the Podlasie region. The most interesting species are: *Nemocoris falleni* SAHLB. (the second record from Poland), *Pionosomus varius* (WOLFF), *Tingis pilosa* HUMM., *Nabicula lineata* (DAHLB.), *Stenodema trispinosum* REUT., *Adelphocoris ticinensis* (M.-D.), *Brachycoleus decolor* REUT. (recorded from Poland only twice in the present century), *Polymerus nigrinus* (FALL.), *P. microphthalmus* WAGN., *P. palustris* REUT., *Oncotylus viridifavus* (GOEZE) (the first record since 1936).

Fauna pluskwiaków różnoskrzydłych (*Heteroptera*) Doliny Biebrzy leżącej w krainie geobotanicznej zwanej Kotliną Biebrzańską (PALCZYŃSKI, 1988) należy do jednych z najslabiej poznanych w naszym kraju. Jedyna praca dotycząca *Heteroptera* tego regionu to opracowanie HERCZKA (1982) omawiające przedstawicieli rodziny *Miridae* z okolic Dolistowa.

Kotlina Biebrzańska, rozległe zabagnione obniżenie leżące w północno-wschodniej Polsce na styku województw białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego, to jeden z najcenniejszych obiektów przyrodniczych Europy; teren ten to przede wszystkim torfowiska niskie z licznymi relikdami glacialnymi i gatunkami borealnymi. Sama Dolina Biebrzy podzielona jest dwoma przewężeniami na trzy baseny – północny, środkowy i południowy (Ryc.). Według kryteriów przyjętych w „Katalogach Fauny Polski” omawiany teren leży w granicach krainy zwanej Podlasiem.

Niniejsza publikacja zawiera wyniki badań prowadzonych w lipcu 1993 i 1994 roku w środkowym basenie Doliny Biebrzy na następujących stanowiskach (Ryc.): Goniądz (G), Goniądz-Szkoła (GS), Osowiec (O), Oso-

Ryc. Obszar badań z zaznaczonymi stanowiskami odłowu pluskwiaków:

1 – granice Biebrzańskiego Parku Narodowego, 2 – granica państwa, 3 – stanowiska odłowu.

Fig. Study area with localities where bugs were collected:

1 – borders of the Biebrza National Park, 2 – country border, 3 – collecting localities,

wiec-Twierdza (OT), Wilamowskie (W), Szafranki (S), Genkówka (Ge), Dawidowizna (D), Wólka Piaseczna (WP), Budne-Zarnowo (BZ), Downary Plac (DP), Dolistowo Stare (DS), Kolonia Krzeczce (KK), Wroceń (Wr), Kolonia Białogrądy (KB), Chojowy Grądzik (CG), Układek (U), Kramówka Mała (KM), Wójtostwo (Wó), Barwik (B), Rezerwat „Czerwone Bagno” (RCB). Znaczna część badanych stanowisk znajduje się w granicach utworzonego niedawno Biebrzańskiego Parku Narodowego (SOKOŁOWSKI, 1993). Badaniami objęto następujące biotopy (w nawiasach skróty stosowane w wykazie): przydrożne łąki (pł), suche nasłonecznione łąki na wzniesieniach (sł), łąki wilgotne i podmokłe (wł), świeże łąki kośne (słk), zbiorowiska ruderalne (zr), murawy piaskowe (mp), bór bagienny (bb), bór mieszany (bm), bór sosnowy

(bs), wydmy śródlądowe (wś), turzycowiska (t), rzeka Biebrza (rzb), brzegi rzeki (brz), rozlewiska rzeki (rrz), stawy śródpolne (sś). W przedstawionym wykazie za nazwą gatunkową podano skrót nazwy miejscowości oraz biotopu, w których gatunek był odławiany; przy gatunkach rzadkich podano ilość schwytanych okazów oraz datę ich odłowu. Gatunki nowe dla Podlasia oznaczono gwiazdką.

Materiał do opracowania gromadzony był w czasie dwóch obozów przyrodniczych zorganizowanych przez Koło Ekologiczne działające przy II LO w Siemianowicach Śląskich. W tym miejscu autorzy składają podziękowania opiekunowi obozu mgr Adamowi BALONOWI, oraz jego uczestnikom (w szczególności Wojciechowi TORCOWI, Przemysławowi FOJCIKOWI, Agnieszce KNAPIK i Jolancie PAMUŁA) za pomoc w gromadzeniu i preparowaniu materiału.

Wykaz gatunków

CYDNIDAE

Legnotus picipes (FALL.): WP, 1 ok. 17 07 1994, pł. *Sehirus luctuosus* MULS. et REY: G, 1 ok. 11 07 1994, sł. *Tritomegas bicolor* (L.): GS, zr; Wr, zr.

PENTATOMIDAE

Graphosoma lineatum (L.): O, wł, pł; OT, sł; G, zr; RCB, mp. *Sciocoris cursitans* (F.): G, 1 ok. 22 07 1993, mp. *Aelia acuminata* (L.): G, pł; O, pł; B, wł; DS, wł; Wr, zr; RCB, wł, bb; KM, pł; U, mp; D, pł. *Aelia klugi* HAHN: O, 1 ok. 7 07 1993, wł, 1 ok. 15 07 1994, pł. *Eysarcoris aenus* (SCOP.): WP, 1 ok. 11 07 1993, mp. *Neotiglossa pusilla* (GMEL.): G, zr; GS, na światło; OT, wł. *Dolycoris baccarum* (L.): G, zr, pł; W, wł; O, pł; WP, wł; Wr, zr; DS, wł; RCB, wł; KK, ślk; BZ, wł. *Carpocoris fuscispinus* (BOH.): G, pł; OT, sł; B, wł; D, pł. *Carpocoris purpureipennis* (DeG.): O, wł, pł; WP, wł; G, pł; RCB, mp, wś; U, mp. *Holcostethus strictus vernalis* (WOLFF.): O, pł. *Eurydema oleraceum* (L.): G, zr, wł, pł, sł, ślk; O, wł, pł; WP, mp, pł; B, wł; DS, w; Wr, zr; RCB, wł, mp, wś; U, mp; W, wł. *Eurydema dominulus* (SCOP.): WP, mp; W, wł. *Piezodorus lituratus* (F.): G, zr, pł; O, pł. *Palomena prasina* (L.): OT, sł; RCB, mp, wś. *Picromerus bidens* (L.): G, mp. **Jalla dumosa* (L.): OT, sł. *Rhacognathus punctatus* (L.): G, wł. *Troilus luridus* (F.): D, pł. *Zicrona caerulea* (L.): D, pł; RCB, wł.

ACANTHOSOMATIDAE

Elasmucha grisea (L.): G, pł, sł, zr; DP, bm. *Elasmucha fieberi* (JAK.): RCB, 1 ok. 10 07 1994, bb. *Elasmotherus interstinctus* (L.): DP, 1 ok. 16 07 1993, bm.

SCUTELLERIDAE

Eurygaster maura (L.): G, pł, mp; O, pł; KK, pł; Wr, zr; BZ, wł; WP, pł, mp. *Eurygaster testudinaria* (GEOFFR.): W, t.

BERYTIDAE

Neides tipularius (L.): G, pł, ślk; DP, mp; Wr, zr; RCB, mp, wś; U, mp; WP, mp; OT, sł; O, pł; D, pł.

PIESMATIDAE

Piesma capitatum (WOLFF): G, 1 ok. 22 07 1993, mp. *Piesma maculatum* (LAP.): WP, mp; G, zr; D, pł.

PYRRHOCORIDAE

Pyrrhocoris apterus (L.): G, pł, ślk; OT, sł; Wr, zr; RCB, mp.

COREIDAE

Coreus marginatus (L.): W, wł; OT, sł; B, wł; RCB, mp; O, na *Rumex acetosa* L.; U, mp. **Spathocera laticornis* (SCHILL.): RCB, mp. **Bathysolen nubilus* (FALL.): O, 1 ok. 15 07 1994, pł. *Coriomeris scabricornis* (PANZ.): U, mp; O, pł. **Nemocoris falleni* SAHLB.: O, 1 ok. 15 07 1994, pł.

ALYDIDAE

Alydus calcaratus (L.): G, pł; O, pł; WP, mp.

RHOPALIDAE

Corizus hyoscyami (L.): DP, mp; O, pł; G, ślk. *Myrmus miriformis* (FALL.): G, pł, wł, sł, ślk; OT, sł; WP, wł, pł; RCB, mp, wś, wł; RCB, mp, wś, bb; B, wł; KB, wł; KM, pł; W, wł. *Brachycarenum tigrinus* (SCHILL.): DP, mp; KK, pł. *Rhopalus parumpunctatus* SCHILL.: G, pł, zr, ślk; O, pł; OT, sł; Wr, zr; GS, zr; D, pł; DS, wł; WP, pł, mp. **Rhopalus maculatus* FIEB.: G, 1 ok. 8 07 1993, wł. *Stictopleurus punctatonervosus* (GOEZE): G, pł, zr, mp, sł; O, wł, pł; OT, sł; B, wł; G, cmentarz; DP, mp.

LYGAEIDAE

Kleidocerys resedae (PANZ.): O, bb, wł, pł; G, pł; DP, bm; RCB, bb. *Nithecus jacobaeae* (SCHILL.): O, wł, pł; G, zr, pł, sł, mp; WP, mp; B, wł; DS, wł; D, pł; RCB, wł, mp; wś; KB, wł; KM, pł; W, wł. *Nysius ericeae* (SCHILL.): G, pł, zr, sł, mp; O, wł, pł; B, wł; DP, mp; DS, pł; Ge, pł; WP, mp; U, mp; RCB, mp, wś. *Nysius thymi* (WOLFF): O, wł; G, pł, sł, ślk, mp; GS, zr; WP, mp; B, wł; Wr, zr; Ge, pł; DS, pł; RCB, mp, wś; KB, wł; D, pł; Wó, ślk. **Ortholomus punctipennis* (H.-S.): G, pł, zr, sł, mp; B, wł; OT, sł; RCB, mp, wś. **Geocoris dispar* (WAGA): O, 1 ok. 15 07 1994, pł. *Geocoris grylloides* (L.): WP, mp; G, mp, sł, mp; U, mp; O, pł; OT, sł. **Chilacis typhae* (PERR.): BZ, 1 ok. 14 07 1994, wł. *Heterogaster urticae* (F.): WP, mp; Wr, zr. **Cymus aurescens* DIST.: W, 1 ok. 19 07 1994, t. **Cymus clavicularis* (FALL.): G, wł, pł; WP, wł; W, wł, t. *Pachybrachius fracticollis* (SCHILL.): W, 3 ok. 8 07 1993, wł. *Graptopeltus lynceus* (F.): G, 4 ok. 8 07 1993, pł. *Rhyparochromus pini* (L.): G, pł; DP, mp; Wr, zr. *Scolopostethus thomsoni* REUT.: G, wł, sł; KK, pł; Ge, pł; D,

pł; OT, sł; WP, mp. *Megalonotos chiragra* (F.): G, pł, zr, ślk; GS, zr; O, pł; B, wł.
 **Sphragisticus nebulosus* (FALL.): G, pł; WP, mp; DP, 1 ok. 16 07 1993, mp; KK, pł; D, pł; RCB, wś. **Pionosomus varius* (WOLFF): RCB, wś; G, mp. *Trapezonotus arenarius* (L.): G, pł, mp, sł, ślk, mp; GS, zr; O, pł; OT, sł; Wr, zr; WP, mp; RCB, mp, wś.

TINGIDAE

**Dictyla echii* SCHRK.: O, wł, pł; G, pł, zr, sł, mp; WP, mp, pł; DP, mp; D, 2 ok. 21 07 1993, pł. **Dictyla convergens* (H.-S.): G, 2 ok. 16 07 1993, wł. **Derephysia cristata* (PANZ.): G, zr, sł, mp. **Derephysia foliacea* (FALL.): WP, 1 ok. 17 07 1994, pł. *Tingis ampliata* (H.-S.): Wó, 1 ok. 20 07 1994, ślk. **Tingis pilosa* HUMM.: KK, 1 ok. 19 07 1993, pł; D, 1 ok. 21 07 1993, pł.

REDUVIIDAE

Reduvius personatus (L.): GS, 2 ok. 16 07 1993, na światło, 1 ok. 15 07 1994, w budynku.

NABIDAE

Nabicula flavomarginata (DAHLB.): G, pł, mp; GS, trawnik; OT, sł; O, pł; KK, pł; D, pł; RCB, bb; U, mp; Wó, ślk. *Nabicula limbata* (DAHLB.): G, pł, ślk; WP, mp; RCB, mp; O, pł; Wó, ślk. *Nabicula lineata* (DAHLB.): W, 1 ok. 19 07 1994, t *Nabis ferus* (L.): DS, wł; WP, mp; D, pł; G, ślk. *Nabis pseudoferus* REM: WP, 1 ok. 18 07 1994, mp. **Nabis ericetorum* SCHOLZ: G, wł, pł, sł; GS, trawnik; Wr, zr; U, mp; OT, sł; WP, pł.

ANTHOCORIDAE

Anthocoris nemorum (L.): G, pł, zr, wł; WP, mp, pł; OT, pł; BZ, wł; W, wł; KK, pł; Wó, ślk. **Orius minutus* (L.): G, zr, wł; W, wł; BZ, wł; D, pł; CG, na *Salix cinerea* L.; WP, pł. *Orius niger* WOLFF: G, pł, zr, mp; D, pł.

MIRIDAE

Alloeotomus germanicus WAGN.: OT, 1 ok. 10 07 1993, sł porośnięte sosną. *Dicyphus globulifer* (FALL.): G, DP, O, wł, zr. *Dicyphus errans* (WOLFF): G, 1 ok. 8 07 1993, wł. *Dicyphus epilobii* REUT: G, wł; Wó, wł; D, pł. *Leptopterna ferrugata* (FALL.): RCB, mp. *Leptopterna dolobrata* (L.): O, wł; Wr, zr; U, wł; G, pł; W, pł; WP, wł, pł. *Stenodema calcaratum* (FALL.): Wr, zr; RCB, mp; WP, mp; D, sł; B, pł; Wr, wł, pł. **Stenodema trispinosum* REUT.: B, 4 ok. 12 07 1994, wł. *Stenodema laevigatum* (L.): RCB, mp, wś; DP, mp, sł; O, pł; WP, mp, pł, bs; Wó, KM, wł. *Stenodema virens* (L.): DP, O, WP, RCB, pł, wł, sł, zr. *Megaloceroea recticornis* (GEOFFR.): Wr, O, BZ, G, U, Wó, pł, sł, wł, zr. *Notostira erratica* (L.): G, D, KB, pł, sł, wł, zr. *Trigonotylus caelestialium* (KIRK.): D, W, pł, sł, zr. *Acetropis carinata* (H.-S.): KM, O, pł, wł. *Adelphocoris annulicornis* (SAHLB.): Wó, WP, ślk, pł. *Adelphocoris linneolatus* (GOEZE): O, G, RCB, D, Wó, U, WP, pł, sł, wł,

zr, mp. *Adelphocoris seticornis* (F.): G, sł, ślk; BZ, wł; W, ślk. **Adelphocoris ticinensis* (M.-D.): W, 1 ok. 8 07 1993, wł. *Calocoris affinis* (H.-S.): G, 2 ok. VII 1994, przydroże. *Calocoris norvegicus* (GMEL.): D, KK, pł; Wó, ślk. *Calocoris roseomaculatus* (DEG.): W, pł, zr; U, mp; WP, pł. *Brachycoelus docolor* REUT.: G, 1 ok. 8 07 1993, pł, 4 ok. 11 07 1994, sł. *Stenotus binotatus* (F.): B, w; GS, pł. *Lygocoris limbatus* (FALL.): W, na *Salix rosmarinifolia* L.; BZ, wł. *Lygocoris pabulinus* (L.): G, 8 07 1994, zbiorowisko łąkowe, 1 ok. *Lygocoris lucorum* (M.-D.): BZ, wł; G, pł; WP, mp. *Lygus gemellatus* (H.-S.): RCB, mp; G, mp; D, WP, mp, pł. *Lygus pratensis* (L.): G, DS, wł; WP, pł. *Lygus rugulipennis* (POPP.) B, G, D, wł, pł. *Orthops kalmii* (L.): S, KK, D, BZ, G, Wó, pł, zr. *Liocoris tripustulatus* (F.): Wó, pł; WP, mp. *Polymerus nigratus* (FALL.): RCB, wł; WP, O, pł, wł. *Polymerus vulneratus* (PANZ.): G, wł, ślk. **Polymerus microphthalmus* WAGN.: G, 1 ok. 8 07 1993, wł; B, 1 ok. 12 07 1993, wł. *Polymerus palustris* REUT.: W, 4 ok. 8 07 1993, wł, 2 ok. 19 07 1994. *Polymerus unifasciatus* (FAB.): BZ, B, O, Wr, wł, pł. *Charagochilus gyllenhali* (FALL.): B, wł; W, wł. *Capsodes gothicus* (L.): RCB, 2 ok. 10 07 1994, bb. U, 1 ok. 12 07 1994, mp. *Capsus ater* (L.): G, W, BZ, pł, sł, wł, zr. *Halticus apterus* (L.): GS, 1 ok. 18 07 1993, zr. *Orthocephalus coriaceus* (F.): DS, G, D, Wr, WP, mp, pł, zr. *Orthocephalus saltator* (HAHN): G, wł. *Orthocephalus vittipennis* (H.-S.): G, 1 ok. lipiec 1993, przydroże, 2 ok. 11 07 1994, sł. *Orthotylus marginalis* REUT.: CG, *Salix cinerea* L.; Wó, wł, pł. *Orthotylus virens* (FALL.): BZ, wł, pł. *Orthotylus flavosparsus* (SAHLB.): D, pł, zr. *Globiceps fulvicolis cruciatus* REUT.: DP, G, mp, wł. *Globiceps flavomaculatus* (F.): G, 2 ok. lipiec 1993, cmentarz. *Pilophorus confusus* (KIRSCH.): BZ, 2 ok. 15 07 1993, wł przy starorzeczu Biebrzy. *Pilophorus perplexus* (DGL et SC.): W, 19 07 1994, 1 ok., dąb szypułkowy. **Systellonotus triguttatus* (L.): G, 2 ok. 9 07 1993, zr, 1 ok. 12 07 1994, trawnik. *Macrotylus paykulli* (FALL.): KK, pł. **Oncotylus viridiflavus* (GOEZE): G, 2 ok. 22 07 1993, mp, 6 ok. 16 07 1994, ślk, 1 ok. 13 07 1994, mp. *Plagiognathus chrysanthemi* (WOLFF): G, D, Wr, RCB, Wó, W, WP, pł, sł, wł, zr. *Plagiognathus arbustorum* (FAB.): Bo, D, O, Wó, DS, WP, G, BZ, mp, pł, wł, zr. **Plagiognathus fulvipennis* (KIRSCHB.): G, lipiec 1993, 1 ok. *Plagiognathus albipennis* (FALL.): G, pł, zr. *Campylomma verbasci* (M.-D.): O, WP, mp, wł. *Monosynama bohemanii* (FALL.): BZ, W, D, wł, pł, na *Salix* spp. *Chlamydatus saltitans* (FALL.): OT, 1 ok. 13 07 1994, sł. *Chlamydatus pullus* (REUT.): G, W, Wr, BZ, pł, wł, sł, zr. *Chlamydatus pulicarius* (FALL.): WP, G, W, wł, zr. *Criocoris crassicornis* (HAHN): RCB, U, W, G, WP, O, B, pł, sł, wł, zr. *Orthonotus rufifrons* (FALL.): G, 4 ok. lipiec 1993, zr. *Amblytulus nasutus* (KIRSCH.): BZ, W, Wr, zr i wł otaczające starorzecza Biebrzy; U, G, WP, bs. *Hoplomachus thunbergi* (FALL.): WP, 18 07 1994, mp, 2 ok. *Megalocoleus molliculus* (FALL.): KK, wr, Wó, zr, pł, ślk. *Megalocoleus pilosus* (SCHR.): D, VII 1994, pł, 2 ok. *Placochilus seladonicus* (FALL.): KK, U, G, D, DP, WP, mp, pł. *Lopus decolor* (FALL.): BZ, wł, pł.

SALDIDAE

Saldula arenicola (SCHOLZ): G, 1 ok. 8 07 1994, brz. *Saldula pallipes* (F.): G, brz, wł, BZ, wł w rozlewiskach Biebrzy; Wó, śtk.

CORIXIDAE

Callicorixa praeusta (FIEB.): G, 3 ok. 12 07 1994, 1 ok. 17 07 1994 rrz. *Hesperocorixa linnei* (FIEB.): G, 1 ok. 12 07 1994, rrz. *Hesperocorixa sahlbergi* (FIEB.): G, 2 ok. 12 07 1994, 1 ok. 17 07 1994, rrz. *Sigara distincta* (FIEB.): G, 3 ok. 12 07 1994, rrz. *Sigara falleni* (FIEB.): G, 2 ok. 12 07 1994, rrz; GS, 1 ok. 12 07 1994, na światło. *Sigara limitata* (FIEB.): G, 3 ok. 12 07 1994, rrz, 1 ok. 16 07 1994, rrz. *Sigara nigrolineata* (FIEB.): G, 6 ok. 11 07 1994, rrz. *Sigara semistriata* (FIEB.): G, rrz. *Sigara striata* (L.): GS, 3 ok. 12 07 1994, na światło.

NEPIDAE

Nepa cinerea L.: G, rzb, sś, rrz.

VELIIDAE

Velia saulii TAM.: G, 8 ok. 16 07 1994, rrz.

GERRIDAE

Limnporus rufoscutellatus (LATR.): G, sś, rzb, rrz. *Gerris lacustris* (L.): G, sś, rrz. *Gerris odontogaster* (ZETT.): G, wł, rrz, rzb. *Gerris thoracicus* SCHUMM.: G, sś, rrz.

W wyniku przeprowadzonych badań odłowiono i oznaczono 1586 osobników należących do 167 gatunków z 21 rodzin *Heteroptera*. Wśród nich na osobne omówienie zasługują następujące, rzadko stwierdzane na terenie Polski gatunki:

Nemocoris falleni SAHLB. – Gatunek europejski, wykazany po raz pierwszy w Polsce dopiero w 1961 roku z Gór Świętokrzyskich (STRAWIŃSKI, 1962). Obecne stanowisko jest drugim na terenie naszego kraju. Osobniki tego gatunku żyją na ziemi wśród wyschniętych liści i rzadko wpadają do czerpaka entomologicznego; bytują przeważnie tam, gdzie występują ich rośliny żywicielskie (*Cytisus nigricans* L., *Lathyrus niger* (L.), *Vicia hirsuta* (L.)).

Pionosomus varius (WOLFF) – W Polsce łapany niezbyt często, głównie ze względu na skryty tryb życia (żyje na ziemi między ziarnami piasku).

Tingis pilosa HUMM. – W Polsce bardzo rzadki; pojedyncze stanowiska znane są tylko z Wyżyny Lubelskiej, Pojezierza Mazurskiego, Dolnego Śląska i Pogórza Karpackiego (STRAWIŃSKI, 1966).

Nabicula lineata (DAHLB.) – Gatunek rzadko odławiany w naszym kraju; do tej pory znany ze Słupska, Parczewa i Kampinosu (CMOLUCHOWA, 1978), Iwonicza (STRAWIŃSKI, 1953), Roztocza (STRAWIŃSKI, 1956b), Puszczy Białowieskiej (STRAWIŃSKI, 1956a), okolic Olsztyna (MIKOŁAJSKI, 1962), oraz okolic

Lublina (CMOLUCHOWA i LECHOWSKI, 1988). Związany ze zbiorowiskami podmokłymi – torfowiskami, turzycowiskami i mokrymi łąkami. Okazy oznaczone jako *L. lineatus*, a zebrane w ulach pszczelich (KACZMAREK, 1991) należą najprawdopodobniej do gatunku *Nabicula limbata*.

Stenodema trispinosum REUT. – Gatunek wykazywany z Polski stosunkowo rzadko, częściej z północnych rejonów. Związany ze zbiorowiskami podmokłymi.

Adelphocoris ticinensis (M.-D.) – Gatunek wykazywany stosunkowo rzadko z Polski (LIS i GORCZYCA, 1991); występują na wilgotnych, lecz ciepłych siedliskach głównie na roślinach z rodzaju *Lythrum* L. i *Achillea* L.

Brachycoelus decolor REUT. – Gatunek wykazywany w tym stuleciu jedynie z okolic Warszawy i Mielnika nad Bugiem (GORCZYCA i HERCZEK, 1991). Preferuje ciepłe siedliska związane z roślinami z rodziny *Eryngium* L., *Falcaria* FABR., *Pastinaca* L.

Lygus gemellatus (H.-S.) – Gatunek stosunkowo często podawany w piśmiennictwie dotyczącym pluskwiaków różnoskrzydłych Polski, jednak zazwyczaj mylony z *L. rugulipennis*. Występuje na nasłonecznionych murawach w środkowej i północnej Polsce. Unika terenów górskich i podgórskich, a informacje podawane o nim z tych rejonów są błędne (GORCZYCA, in litt.).

Polymerus nigritus (FALL.) – Gatunek podawany stosunkowo rzadko, choć wydaje się występować w całym kraju. Związany z roślinami z rodzaju *Galium* L.

Polymerus microphthalmus WAGN. – Gatunek podawany bardzo rzadko, być może nie odróżniany od *P. palustris* i *P. unifasciatus*.

Polymerus palustris REUT. – Z Polski podawany rzadko, niemniej jednak występuje prawdopodobnie w całym kraju. Zasiadła wilgotne biotopy.

Oncotylus viridiflavus GOEZE – Gatunek podawany z Polski z bardzo nielicznych stanowisk (GORCZYCA, 1991). Ostatnio okazy tego pluskwiaka zebrano w 1936 roku w Ostródzie (STICHEL, 1960) i od tego momentu nie był wykazywany z terenów naszego kraju. Gatunek związany z roślinami z rodzaju *Centaurea* L.

PIŚMIENNICTWO

- CMOLUCHOWA A., 1978: Klucze do oznaczania owadów Polski. Część XVIII. Pluskwiaki różnoskrzydłe – *Heteroptera*, Zeszyt 7. *Nabidae*, *Reduviidae*, *Phymatidae*. Warszawa-Wrocław: 43 ss.
- CMOLUCHOWA A., LECHOWSKI L., 1988: Species composition and numerical force of *Heteroptera* of the Lublin Coal Basin. *Ann. UMCS, C*, **40**: 75–84 [1985].
- GORCZYCA J., 1991: *Phylinae* (*Heteroptera*, *Miridae*) of Poland. *Ann. Upper Siles. Mus., Ent.*, **2**: 17–81.
- GORCZYCA J., HERCZEK A., 1991: Tasznikowate (*Miridae*, *Heteroptera*) niektórych zbiorowisk roślinnych okolic Mielnika n. Bugiem. *Acta Biol. Siles.*, **18**: 118–125.

- HERCZEK A., 1982: *Miridae (Heteroptera)* zespołów roślinnych okolic Dolistowa. Acta Biol., **10**: 22–29.
- KACZMAREK S., 1991: Owady zebrane w ulach pszczelich na Pomorzu. Pol. Pismo Ent., **61**: 31–37.
- LIS J. A., GORCZYCA J., 1991: Terrestrial bugs (*Insecta: Heteroptera*) new to the Wolin Island. Ann. Upper Siles. Mus., Ent., **2**: 93–102.
- MIKOŁAJSKI M., 1962: Obserwacje nad fauną pluskwiaków różnoskrzydłych (*Hemiptera-Heteroptera*) rezerwatu torfowiskowego „Redykajny” pod Olsztynem. Stud. Soc. Sci. Nat., E., **6**: 211–227.
- PAŁCZYŃSKI A., 1988: Bagna Biebrzyńskie. Liga Ochrony Przyrody, Warszawa: 104 ss.
- SOKOŁOWSKI A. W., 1993: Przyroda województwa łomżyńskiego. Łomża: 133 ss.
- STICHEL W., 1960: Gotthold Künows Wanzenfauna von Ost- und Westpreussen. Berlin-Hermsdorf.
- STRAWIŃSKI K., 1953: Badania nad pluskwiakami (*Heteroptera*) żyjącymi na łąkach na przykładzie materiału z Iwonicza. Ann. UMCS, C, **8**: 357–401.
- STRAWIŃSKI K., 1956a: Owady z rzędu *Heteroptera* w biocenozie Puszczy Białowieskiej. Roczn. Nauk. Leśn., **14**: 1–123.
- STRAWIŃSKI K., 1956b: Materiały do fauny pluskwiaków (*Hem.-Heteroptera*) Roztocza. Ann. UMCS, C, **11**: 151–181.
- STRAWIŃSKI K., 1962: *Hemiptera-Heteroptera* Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Ann. UMCS, C, **17**: 165–193.
- STRAWIŃSKI K., 1966: Materiały do fauny *Tingidae (Hemiptera-Heteroptera)* Polski z uwzględnieniem nowych stanowisk. Ann. UMCS, C, **21**: 27–47.

RECENZJE

The ecology and evolution of gall-forming insects. 1994. Krasnojarsk, Siberia, August 9–13. 1993. Edited by P. W. PRICE, W. J. MATTSON and Y. N. BARANCHIKOV. United States Department of Agriculture, Forest Service. North Central Experiment Station. General Technical Report NC-174, 222 ss.

W Krasnojarsku na Syberii w dniach 9–13 sierpnia 1993 r. odbyło się sympozjum na temat ekologii i ewolucji owadów tworzących wyrośla (cecidia) na roślinach. Organizatorem sympozjum pod przewodnictwem IUFRO był Instytut Lasu i Drewna im. V. N. Sukaczewa, Oddz. Syberyjski Rosyjskiej Akademii Nauk wraz z Northern Arizona University oraz dwie grupy robocze IUFRO S2. 07–08 „Forest gall midges” i S2. 05–08 „Mechanisms and genetics of woody plant resistance against insects”.